

**2005 MALÎ YILI GENEL VE KATMA BÜTÇE
KANUN TASARILARI İLE 2003 MALÎ YILI GENEL
VE KATMA BÜTÇE KESİN HESAP KANUNU TASARILARININ
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU
GÖRÜŞME TUTANAKLARI**

25.11.2004

İÇİNDEKİLER

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

-Yükseköğretim Kurulu

-Üniversiteler

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz.

Sayın Hamzaçebi.

MEHMET ÂKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; Sayın Bakanın konuşmasını dikkatle dinledim. Dağıtmış olduğu dokümanları da olabildiğince incelemeye çalıştım. Özellikle, Sayın Bakanın “biz rakamları kullanırken, geçmişle mukayese yapıyoruz” şeklindeki cümlesi üzerinde durarak konuşmama başlamak istiyorum. Tabii ki, bir bakanlığın faaliyetlerini değerlendirirken, eskiden nasıldı, şimdi nasıl, bunu kıyaslamak gerekir. Aksi takdirde, bakanlığın o yılki performansını ölçememiş oluruz. Şimdi, birçok rakam verdi Sayın Bakan, kitapta birçok rakam yer alıyor; ama, cumhuriyetin kuruluşundan bu yana herhalde Milli Eğitim Bakanlarının bütçelerini incelersek, faaliyet raporlarını incelersek, her yıl yapılan yatırımları, alınan öğretmenleri görürüz. Bunlar klasik faaliyetler. Önemli olan bu yatırımlarda bir iyileşme var mı, artış var mı; bunu rakamlarla ortaya koymak gerekir. Sayın Bakanımız, her ne kadar “eskiyle kıyaslıyorum” dediyse de ben konuşmasında öyle bir kıyaslama görmedim, belki, veriyse de fark etmemiş olabilirim. Ama, ben şöyle bir çalışma yaptım: Eğitim sektöründeki yatırımların tutarı nedir? Yıllar itibarıyla bazı rakamları sizlere vermek istiyorum. Gerçekten, eğitim yatırımlarında bir artış var mı, yok mu görelim. Bazı arkadaşlarımız çeşitli ölçülerle yaklaştılar, değerlendirdiler, o değerlendirmelerin hepsine katılıyorum, sabit fiyatlarla verilen değerlendirmeler oldu, çok doğru. Ben de eğitim yatırımlarının gayrisafi milli hasılaya oranlarını vermek istiyorum; en doğru ölçü budur. Gerçekten artış varsa, yatırımların tutarının milli gelire oranında giderek bir artış varsa, eğitimde işler gerçekten iyi gidiyor demektir.

Bakalım şimdi nasıl; 1999 yılından 2005 yılına kadar vermek istiyorum oranları: 1999 0,78; 2000 0,81. 2000 yılı IMF ile Türkiye’nin program uygulamaya başladığı yıl, yani, yüzde 6,5 faiz dışı fazla uygulamasının başladığı ilk yıl, yüzde 0,81; 2001 0,90; 2002 0,76; 2003 Adalet ve Kalkınma Partisi Hükümetinin ilk yılı, yüzde 0,69. Düşüş var, bakın, saydığım yılların hepsinden daha aşağıda. 2004, dibe vurmuş durumda, 0,54. 2005’te program yüzde 0,59. Yani, 2003, 2004, 2005 yıllarında önceki yıllara göre -ki, 1999-2002 arasını alıyorum, daha eski yıllara gitmiyorum- eski yıllardaki oranlar çok daha yüksek. Aşağıda. Dolayısıyla, Milli Eğitim Bakanımız tabii ki, kendisine tahsis edilmiş olan

bütçeyle olabildiğince fazla yatırım yapmaya çalışıyor belki, olabildiğince iyi şeyler yapmaya çalışıyor; ama, sonuç bu, rakamlar bunlar, bu rakamlarla da övünülecek bir durum olmadığı ortaya çıkmaktadır.

TANER YILDIZ (Kayseri) – Veriler neyin verisi? Benim elimde olan rapor farklı söylüyor da, onun için.

MEHMET ÂKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Ben gayrisafi milli hasılaya oranlıyorum. Eğitim sektöründeki sabit...

TANER YILDIZ (Kayseri) – Bu verileri nereden alıyorsunuz, DİE'nin mi?

MEHMET ÂKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Ben kendim hesaplıyorum. Devlet Planlama Teşkilatının yıllık genel ekonomik hedefler, yatırımlardaki sabit sermaye yatırımlarını gayrisafi milli hasılaya oranlarsanız... Kamu sektörünün yatırımlarını alıyorum tabii.

TANER YILDIZ (Kayseri) – Özel sektör yatırımlarını milli eğitimin içine dahil etmiyorsunuz değil mi?

MEHMET ÂKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Hayır, özel ayrı.

TANER YILDIZ (Kayseri) – Bunlardan yararlanılıyor değil mi, bunlardan da yararlanılıyor, özel sektör yatırımlarından da?

MEHMET ÂKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Yıldız, şimdi, bu açıklamayı belki Sayın Bakan yapabilir diye düşünmüştüm, “efendim, biz bunu azalttık ama, özel sektör yatırımlarını devreye soktuk.” Klasik cevap tabii ki, bu olacaktır; ama...

TANER YILDIZ (Kayseri) – Onlar da var da, o yüzden...

BAŞKAN – Sayın Yıldız, Sayın Hamzaçebi, hesap uzmanıdır, onun için...

MEHMET ÂKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Efendim, eğer onlarla o rakama ulaşıyor diyorsanız, onun rakamlarını getirin konuşalım; ama, böyle bir politika tercihi olabilir mi?!

TANER YILDIZ (Kayseri) – Bende var bu, yalnız...

MEHMET ÂKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Biz devlet olarak eğer bunu...

BİRGİN KELEŞ (Ankara) – Asli görevidir...

MEHMET ÂKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Yani, bunu söylüyorsanız, bu da çarpıcı bir şey tabii. Biz, hükümet olarak eğitim yatırımlarından elimizi çekiyoruz -ki, Sayın Bakan öyle bir şey söylemiyor zaten- özel sektör yatırım yapıyor.

TANER YILDIZ (Kayseri) – Özel sektör yatırımları milli eğitimin içinden çıkarılmış...

BAŞKAN – Öyle bir şey yok, katkı sağlıyor.

Sayın Yıldız...

MEHMET ÂKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Hayır, madem Sayın Yıldız, tereddüt etti, bunu netleştirmekte fayda var. Ben kamu yatırımlarını söylüyorum. Kamu yatırımı azalıyor, artış yok; yani, bunun özel sektör yatırımıyla telafi edilmesi şeklindeki bir açıklamanın doğru olmadığı kanaatindeyim; ama, doğru saymayanlar olabilir tabii, ona bir şey diyemeyeceğim.

Sayın Bakanın değindiği ihale konusuna değinmek istiyorum: Sayın Bakan, ihalelerini savundu ve Kamu İhale Kurumunu eleştiren açıklamalar yaptı. Tabii ki, bağımsız kurullar da eleştirilebilir, gayet doğal. Şimdi, bağımsız kurullara hepimizin alışması gerekir. Bağımsız kurul, hem hükümetin, siyasetin hem de piyasanın etkisinden bağımsız olacaktır. Kural budur. Bütün bağımsız kurulların felsefesi budur. Dünyada

bağımsız kurul olan ülkelerde öyledir, Türkiye’de de bu niyetlerle bunlar kurulmuştur. Kamuoyunu ilgilendiren, kamuoyunda bu kadar tartışılan bir konuda Kamu İhale Kurumunun basına açıklama yapması kadar doğal bir şey yoktur. Tersine, yapmaması eleştirilecek bir konudur. Basında konu olmuş, her gün köşe yazarlarının yazdığı haberlere konu olan böylesi bir işlemle ilgili olarak saydam devlet, saydam yönetim olmanın gereği, bu kurulların bu tip konuları kamuoyuna açıklamasıdır. Bundan Sayın Bakanımızın mutlu olması gerekir. Ben Sayın Bakanın o noktadaki eleştirisine ve hassasiyetine katılmıyorum.

Konunun özüne gelirsek, Kamu İhale Kurumu incelemiş bu evrakları, bakmış ki, mevzuata uygun değil. Şimdi, 6 Haziranda bir ilanla ihaleye çıkıyor bakanlık; Sayın Bakanımız öyle açıkladı. Kamu İhale Kurumunun tebliği de 23 Haziranda yürürlüğe giriyor, Sayın Bakanımızın ifadesine göre. 6 Haziranda tebliğ yürürlüğe girmeden önce bir ihale ilanı yapıldığına göre, sonraki tarihte yürürlüğe girecek olan bir tebliğin bu ihalelere uygulanması beklenemez. Eğer, bu tebliğ, verilecek teklifleri etkileyen bir şeyse, doğru. Sayın Bakanım, tebliğ, tekliflerin değerlendirilmesiyle ilgili bir tebliğdir, uzun bir tebliğdir. Onun o bölümü, tekliflerin değerlendirilmesi bölümü, uygulanacaktır. Bu, tekliflerin değerlendirilmesiyle ilgilidir. Tekliflerin değerlendirilmesi de doğal olarak o tebliğe göre yapılacaktır. Kamu İhale Kurumunun bu kadar sizin söylediğiniz gibi bir hukuksuzluk örneğinin esiri olacağını, öyle bir uygulamanın içinde olacağını sanmıyorum. Yaptığım açıklamayı da araştırarak yaptım ve tebliğin teklifin değerlendirmesine ilişkin bölümü burada uygulanacaktır, gayet açık ve net. O da ne yapmıştır; konuyu bir üst makama, Başbakanlığa taşımıştır. İhaleler usulüne uygun olarak yapılmamış. Yani, komisyonun inşaat mühendisi üyelerinin buna evet oyu vermesine dayanmayı da çok doğru bulmuyorum. Azlık oyu, orada 3 kişi demiş ki, “ihaleler uygun” öbürleri de “uygun değil” demişler Sayın Bakanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI HÜSEYİN ÇELİK (Van) – Ben karar geçerli değil filan demiyorum...

MEHMET ÂKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Anlıyorum da, öbürleri de “uygun değil” demişler. Sonuçta biz de burada hayır diyoruz ama, karşı taraf evet deyince, buradan geçip gidiyor, onların dedikleri oluyor.

Devam ediyorum: YÖK’le ilgili bir konuya değinmek istiyorum. Aslında YÖK Başkanımızın burada olmamasını ben üzüntüyle karşıladım. Bütün kurumların bütçelerini temsilen herkes buraya geliyor, Sayın Bakanlar, Meclis Başkanımız, bütün bağımsız kurumların başkanları, kamu üst yönetiminin bütün ilgili birimlerinin başkanları geliyor ama, Sayın YÖK Başkanımız, bilemiyorum bir geçerli mazereti var mı, ama, böyle bir geçerli mazereti yoksa, burada olmamasını büyük bir eksiklik olarak görüyorum.

Şimdi, YÖK, İstanbul Üniversitesi Rektörünün görevden alınmasına ilişkin bir kararı Sayın Cumhurbaşkanına gönderdi, Sayın Cumhurbaşkanı da bunu onaylayarak, İstanbul Üniversitesi Rektörü Kemal Alemdaroğlu’nu görevinden aldı. YÖK Genel Kurulu toplanıyor, 3 Eylül 2004 tarihinde, bir oylama yapılıyor, üyelere oy pusulası dağıtılıyor, evet-hayır, YÖK Başkanımız, kendi değerlendirmelerini yapıyor, “bu, hukukla hukuksuzluk arasında bir seçim olacak” şeklinde üyelere bir açıklamada bulunuyor. Adeta, bir koşullandırma gibi, nitekim buna bazı üyeler karşı çıkıyor. Böyle bir ortamda bir oylama yapılıyor. YÖK Başkanımız bildiğim kadarıyla hukukçudur, Türkiye’nin değerli

hukukçularındandır, kendisinden beklenmeyen bir şekilde böyle bir yönlendirme, koşullandırma yapmaya çalışıyor. Bunun bir kere son derece yanlış olduğunu düşünüyorum.

İkincisi, görevden alınacak bir kişinin, yani hakkında soruşturma yapılan bir kişinin savunması alınır. Kendisinden savunma istenmemiştir. Bir savunma hakkı verilir insana, “seni şununla suçluyoruz: Yargı kararlarını yerine getirmiyorsunuz.” Suçlama buydu, “neden getirmiyorsunuz” diye kendisine sorulur ve sormak istiyorum YÖK...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI HÜSEYİN ÇELİK (Van) – Yapmayın...

MEHMET ÂKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Hayır, ben şunu sormak istiyorum... Ama, insana ceza verecekseniz, savunmasını alacaksınız. Yani, kişi birisini öldürürse, mahkemede yargılanmıyor mu, hakim sormuyor mu, bir savunma yapmıyor mu?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI HÜSEYİN ÇELİK (Van) – Cevap vereceğim...

MEHMET ÂKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Lütfen, hukuk devletindeyiz. İnsana... YÖK’ün bir disiplin yönetmeliği var, kendisinin savunmasını almak zorundasınız, savunma almadan hüküm veremezsiniz. Böyle bir şey olabilir mi! Sormak istiyorum, o uygulanmadığı iddia edilen mahkeme kararlarının hepsi uygulanmış mıdır şimdiki Rektör döneminde? Onun bilgisini vererseniz, mutlu olurum.

Bir diğer nokta: Rektörü görevden aldınız, Sayın Cumhurbaşkanı görevden aldı, YÖK’ün önerisiyle. Rektör, YÖK’e başvuruyor “hakkımdaki işlemin gerekçelerini bana bildirin; Bilgi Edinme Kanunu var, bu kanun uyarınca bana bu raporu gönderin.” YÖK cevap veriyor kendisine: “Dosya Sayın Cumhurbaşkanındadır; biz, bu bilgiyi veremiyoruz.” Hukuku temsil eden YÖK Başkanımız, hukukçu kimliği olan YÖK Başkanımız, hakkında işlem yapılan kişiye Bilgi Edinme Hakkı Kanunu uyarınca talep edilen bilgiyi vermiyor. Gerekçe: “Dosya Sayın Cumhurbaşkanında.” Böyle bir gerekçe olabilir mi! Ve YÖK, bu uygulamasının gerekçelerini, bugüne kadar kamuoyunu da ilgilendiren bu gerekçeleri kamuoyuna da vermemiştir.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; sözlerimi çok fazla uzatmak istemiyorum. Bir de Milli Eğitim Bakanlığının bir 100 Temel Eser konulu uygulaması var, ona değinmek istiyorum. Ortaöğretim öğrencilerinin okuma alışkanlığı kazanması için, öğretmenlerin, kendilerine Türk ve dünya edebiyatının belli eserlerini tavsiye ederek okutması şeklinde bir Milli Eğitim Bakanlığı genelgesi var. Şüphesiz olumlu bir düşünce, ortaöğrenim gençliğinin okuma alışkanlığı kazanması. Türk ve dünya edebiyatının belli eserlerini, sayısı 100’e sığdırılmış olsa da, okuması şüphesiz olumlu bir düşünce. Ancak, neden 100’le sınırlandı sorusunu sormak istiyorum. Onu şunun için sormak istiyorum daha doğrusu: Sayı 100’le sınırlanınca bu listeye girmesi gerektiğini düşündüğüm, sadece kendi düşüncem olarak ifade etmiyorum ama, konuya ilişkin tartışmaları da takip etmeye çalıştım, buraya girmesi gerektiği söylenen Türk edebiyatının çok büyük isimleri girememiş durumda. Örneğin, Türk şiirinin büyük ustalarından Behçet Necatigil, burada yok; bir Cemal Süreya burada yok. Bir Cemal Süreya, belki 1990’da öldü, ölen kişileri alıyorsunuz, buraya, belki yeni öldü diyeceksiniz. Ama, Behçet Necatigil, çok daha önce merhum olmuştur ve Behçet Necatigil Türk şiirinin en büyük ustalarından birisidir. Şimdi, Fazıl Hüsnu Dağlarca, yaşıyor, Allah uzun ömür versin, yaşı da herhalde bir hayli var.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞARİ NECAT BİRİNCİ – 93 yaşında...

MEHMET ÂKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Evet, 93. Türk şiirinin en büyük ustalarından birisidir Fazıl Hüsnü Dağlarca, ama, sağ olduğu için, bu listeye giremiyor. Yani, fazla yaşaması nedeniyle, zannediyorum, ölmüş olsaydı, bakanlık mutlaka Fazıl Hüsnü Dağlarca'yı alırdı; ama, listeye girmesi için ölmesini bekliyoruz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANİ HÜSEYİN ÇELİK (Van) – Bu, listeye giremeyenler veya girmeyenler okunmayacak anlamına gelmiyor.

MEHMET ÂKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Bakanım, şimdi, şüphesiz o anlama gelmiyor ama, şu değerlendirmeyi de öğretmenlerin yapacaklarını unutmayın. Bu listeye bazı yazarlar birkaç kitabıyla birden girmiş durumda. Yani, şu düşünce doğabilir ister istemez öğretmende, efendim, şu yazar iki kitabıyla girdiğine göre, bunun diğer kitaplarını ben öğrenciye tavsiye etmeyeyim tereddüdünü yaşayacaktır. Onun için, neden 100'le sınırlandı diyorum. Mesela, Ahmet Hamdi Tanpınar, Türk edebiyatının en büyüklerindendir. Huzur ve Saatleri Ayarlama Enstitüsü gibi iki dev başyapıtı vardır. Ama, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın burada Beş Şehir isimli kitabı ile Sahnenin Dışındakiler'i var. Yani, iki dev eserini bırakıyoruz, bunları alıyoruz.

Mesela, üniversite öğretim üyeleri, Halit Ziya'nın Mai ve Siyah'ını bırakın lise düzeyindeki öğrencilere okutulmasını, biz, bunu Türk Dili Edebiyatı Bölümü öğrencilerine bile okutmakta zorlanıyoruz, dili çok ağır diyorlar. Bunları ben değerlendirmek istemiyorum ama, bir Ahmet Hamdi Tanpınar örneğini, bir Behçet Necatigil örneğini inanarak burada vermek istiyorum.

100 Temel Eser... Bakanlık basmıyor bunları değerli arkadaşlar, yani, bakanlık kitap basıp dağıtmıyor, öyle bir şey yok. Bunlar zaten piyasada vardır diyor, öğretmenler bunları tavsiye etsin. Bakanlık basmadığına göre o zaman neden 100'le sınırlıyorsunuz Sayın Bakanım? Yani, bu isimleri belki diyeceksiniz ki, efendim sayı 100 olduğu için alamadık... E 150 yapın, 200 yapın, nasıl olsa basmıyorsunuz. 200 temel eser olsun. Ve sormak istiyorum, dünya edebiyatından, bunun da zaten 73'ü Türk edebiyatı, 27'si dünya edebiyatından. Sokrates'in Savunması demişiz, Platon'undur...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞARI NECAT BİRİNCİ – Düzeltildi.

MEHMET ÂKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Düzeltildi ama, bir genelge yayımlıyorsunuz, ama -Platon'undur Sokrates'in Savunması ama, burada yazarı Sokrates diye yazılmış- bunu hazırlayan bir komisyon var; bakın, bir komisyon... Sayın Bakanın genelgesinden okuyorum: "Çeşitli sivil toplum kuruluşları, kültür ve bilim adamları ve gazetecilerin katkılarıyla oluşturulmuş." Yani, kültür ve bilim adamları oturuyorlar, diyorlar ki, Platon'un olan eseri, Sokrates'in olarak yazıyorlar. Demek ki, bu liste, gayriciddi bir liste Sayın Bakanım. Böyle bir yanlışlık olabilir mi; böyle bir yanlışlık olamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – İkinci 10 dakika olduğu için kesildi, lütfen toparlayınız.

MEHMET ÂKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Son cümlelerim Sayın Başkan, bitiriyorum.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; çok küçük belki biraz önemsiz sayılabilecek ama, bu konuyu Sayın Bakanımı üzme amacına yönelik olmaksızın söylemek istiyorum. Genelgede örneğin bir "materyal" kelimesini kullanmışsınız. Bugünkü konuşmanızda da dikkat ettim, bir miktar İngilizce kelime kullandınız, "fütüroloji,

enformatik, distance vs” Sayın Bakanım, bütün bakanlar kullanabilir, ama, siz Milli Eğitim Bakanısınız, siz bunların Türkçesini kullanmak zorundasınız.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI HÜSEYİN ÇELİK (Van) – Fütüroloji diye bir bilim var Sayın Hamzaçebi?

MEHMET ÂKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Efendim, ben biliyorum fütürolojiyi.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI HÜSEYİN ÇELİK (Van) – Peki bunun adı ne?

MEHMET ÂKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Gelecekbilim diyeceksiniz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI HÜSEYİN ÇELİK (Van) – Sosyolojinin adı ne?

ENİS TÜTÜNCÜ (Tekirdağ) – Toplumbilim...

MEHMET ÂKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Bakınız bunların hepsini kullanırken, siz yanında... Fütürolojiyi kullanıyor muyuz? Gelecekbilim olduğunu biliyoruz; ama, siz Milli Eğitim Bakanısınız Sayın Bakanım

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI HÜSEYİN ÇELİK (Van) – Ben Milli Eğitim Bakanı olduğum için ikisini de öğrensinler istiyorum.

MEHMET ÂKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Peki. Teşekkür ederim.